

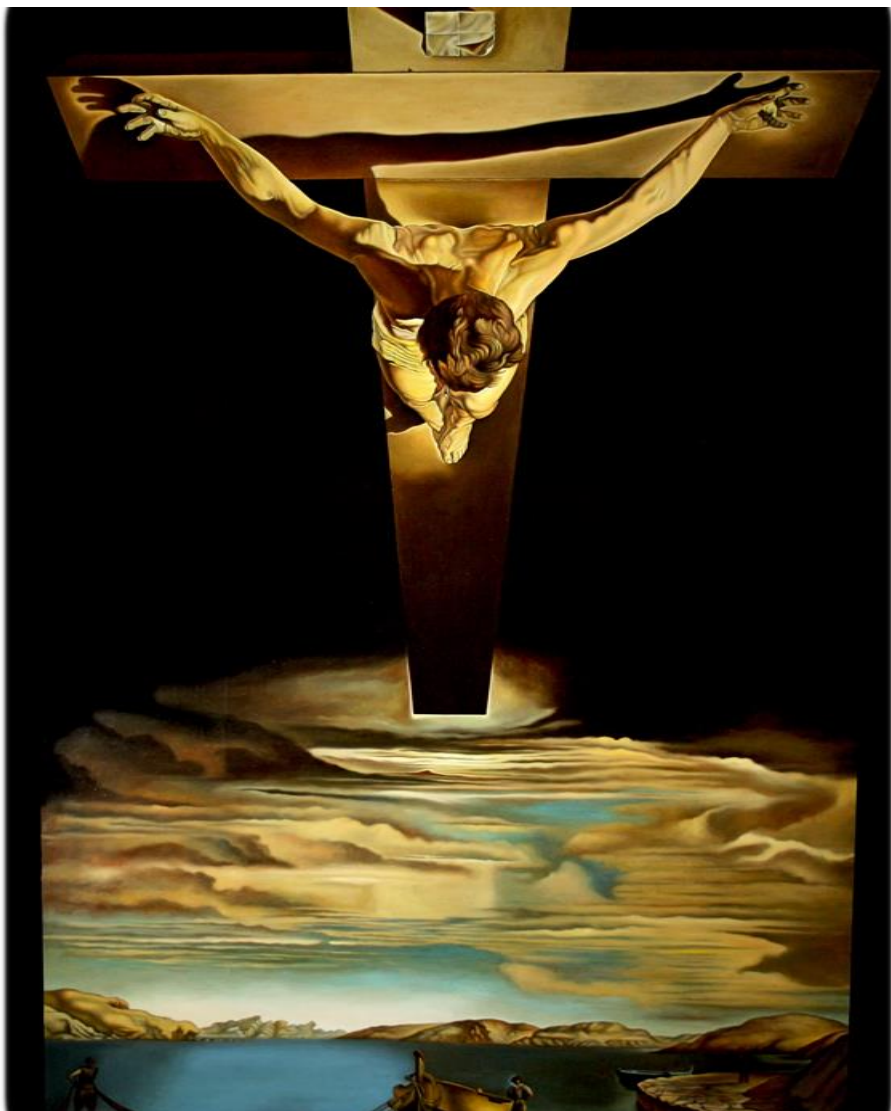

ПРОЄРУЧИЦЯ

*Парафіяльний часопис храму Богородиці Проєручиці
Української Греко-Католицької Церкви*

М. ТАЛЛІНН

12 БЕРЕЗНЯ 2016 Р. Б. №11 (15)

*Сьогодні неділя взаємного прощення
Скажімо одне одному: Пробачте мене за все!*

Березень 13 (29) *Неділя сиропусна, прощення. Гл. 8. Єв. 8.* Прп. Касіяна

Тропар, глас 8: З висоти зійшов Ти, Милосердний,* погребення прийняв Ти тридневне,* щоб нас визволити від страстей.* Життя і воскресення наше,* Господи, слава Тобі.

Слава: *Кондак Тріоді, глас 6:* Премудрости наставнику, розуму подателю, * немудрих учителю і нищих захиснику, * утверди, врозуми серце моє, Владико. * Ти дай мені слово, Отче Слово, * бо оце устами моїми не забороню, щоб звали Тобі: * Милостивий, помилуй мене, падшого.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереді як благаючи поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішиш на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 8: Помоліться і воздайте Господеві, Богу нашому (Пс. 75,12).

Стих: Відомий у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75,2).

Апостол: Послання до Римлян 13:11-14:4

11 Тим більше, що ви знаєте час, що вже пора вам прокинутись із сну: тепер бо ближче нас спасіння, ніж тоді, як ми увірували. *12* Ніч проминула, день наблизився. Відкиньмо, отже, вчинки темряви й одягнімося у зброю світла. *13* Як день, - поведімося чесно: не в ненажерстві та пияцтві, не в перелюбі та розпусті, не у сварні та заздрощах; *14* але вдягніться у Господа Ісуса Христа і не дбайте про тіло задля похотей. *1* Слабкого в вірі приймайте, не вступаючи з ним у суперечки. *2* Один вірить, що можна все їсти, а слабкий (у вірі) їсть городину. *3* Хто їсть, хай тим, що не їсть, не гордує; а хто не їсть, хай того, що їсть, не судить, бо Бог його прийняв. *4* Ти хто такий, що чужого слугу судиш? Своєму господареві стоїть він або падає; а стоятиме, бо Господь має силу втримати його.

Алилуя, глас 6: Благо є сповідуватися Господеві і співати імені Твоєму, Всевишній (Пс. 91,2).

Стих: Сповідати зарання милість Твою і істину Твою на всяку ніч (Пс. 91,3).

Євангелія від Матея 6:14-21

14 Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш небесний простить вам. *15* А коли ви не будете прощати людям, то й Отець ваш небесний не простить вам провин ваших. *16* Коли ж ви постите, не будьте сумні, як лицеміри: бо вони виснажують своє обличчя, щоб було видно людям, мовляв, вони постять. Істинно кажу вам: Вони вже мають свою нагороду. *17* Ти ж, коли постиш, намасти свою голову й

умий своє обличчя, **18** щоб не показати людям, що ти постиш, але Отцеві твоєму, що перебуває в тайні; і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі. **19** Не збирайте собі скарбів на землі, де міль і хробацтво нівечить, і де підкопують злодії і викрадають. **20** Збирайте собі скарби на небі, де ні міль, ані хробацтво не нівечить і де злодії не пробивають стін і не викрадають. **21** Бо де твій скарб, там буде і твоє серце.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148, 1*). Аलिлюя, *тричі*.

Рм. 13,11 – 14,4. «Відкиньмо, отже, вчинки темряви й одягнімось у зброю світла»

Апостол Павло говорить категорично, щоб ми відкинули діла темряви. Якщо задуматись, то зрозуміємо, що кожне, навіть найменше, діло темряви віддаляє нас від світла! А часто в житті ми дозволяємо собі на двозначні вчинки, на двозначні слова. Не виконуємо домовленостей, дозволяємо собі прогрішення, гріховні думки, слова. І це все нас підточує. Одна думка до іншої приходиться і складає велику проблему, один вчинок допасується до другого і починаються великі труднощі в нашому житті.

Ніколи і в ніякий спосіб не можемо погодитись на найменший гріх. Маємо одягнутись у зброю світла і завжди поступати за голосом Божим, за своєю совістю. Тільки так зможемо бути справжніми воїнами Божими.

Мт. 6, 14-21. «Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш Небесний простить вам».

Відповідно до фізіології наші очі розташовані так, щоб бачити інших людей і всю перспективу. Тому побачити себе складніше, а без дзеркала практично неможливо. Подібно й з нашими «духовними очима»: ними дуже добре бачимо інших, як вони живуть, де помиляються, чим ображають нас, але значно менше бачимо себе, що більше – часто замість подивитися на себе в істині, ми здебільшого ідеалізуємо себе.

Ми дуже вимогливі до ближніх, засуджуємо їх, немовби прокурори, але водночас дуже поблажливі до себе, виправдовуємо себе, як адвокати. Але перед Богом всі ми однакові й рівні, незалежно від становища, в якому перебуваємо. І чия правда, а хто помиляється, Бог бачить незалежно від того, як бачимо це ми.

Важливо, щоб кожен із нас пам'ятав, що ми всі подібні у своїй боротьбі з недоліками, вадами, проблемами й труднощами. Коли я падаю, то шукаю розуміння в очах інших, – так само й інші, зазнавши упадку, очікують від нас поблажливості. **Стараймось ставитися до інших так, як ми хочемо, щоб вони ставилися до нас, і в такому смиренні Бог, як у дзеркалі, покаже нам те, чого ми не можемо побачити самі.**

Чин всепрощення у Сиропусну неділю

Священик після Літургії у Сиропусну неділю стає на амвоні лицем до вірних і мовить:

Священик: Пригадаймо собі, брати і сестри, всіх тих, які нас образили, скривдили, або провинились супроти нас.

Люди: Зі щирого серця прощаємо всім тим, які нас образили, скривдили, або провинилися супроти нас.

Священик: Пригадаймо собі, брати і сестри, всіх тих, яких ми свідомо чи несвідомо образили, скривдили, або прогнівили.

Люди: Зі щирого серця признаємось, що згрішили супроти ближніх, свідомо чи несвідомо образили, скривдили і прогнівили та з цілого серця просимо прощення.

Священик кланяється до землі вірним та навколішках мовить:

Священик: Благословіть, брати і сестри, і простіть мені, грішному, чим згрішив я в цей день та по всі дні життя мого словом, ділом, думкою і всіма почуттями моїми.

Люди: Бог нехай простить і помилує вас, чесний отче, і ми вам прощаємо.

Священик: Простіть мені, брати і сестри, якщо я через забуття чи недбайливість не сповнив усіх своїх обов'язків супроти вас.

Люди: Бог нехай простить і помилує вас, чесний отче, і ми вам прощаємо.

Священик: Простіть, брати і сестри, мені та всім моїм співбратам у священстві за все, чим ми прогрішилися проти вас.

Священик встає з колін. Люди кланяються до землі

священикові та навколішки мовлять:

Люди: Благословіть, чесний отче, і простіть нам, грішним, чим згрішили ми в цей день та по всі дні життя нашого словом, ділом, думкою і всіма почуттями нашими.

Священик: *Благодаттю Своєю Бог нехай простить всі гріхи ваші і помилує вас, і я вам прощаю.*

Люди: Благословіть, чесний отче, і простіть нам, грішним, якщо ми через забуття чи недбайливість не сповняли своїх обов'язків супроти вас.

Священик: *Благодаттю Своєю Бог нехай простить всі гріхи ваші і помилує вас, і я вам прощаю.*

Люди: Благословіть, чесний отче, і простіть нам, грішним, провини наші добровільні і недобровільні, свідомі і несвідомі, які ми вчинили словом, ділом, чи думкою, і всіма почуттями нашими.

Священик: *Благодаттю Своєю Бог нехай простить всі гріхи ваші і помилує вас, і я вам прощаю.*

**Люди встають з колін і мовлять разом зі священиком
молитву святого Єфрема Сирійського:**

Господи і Владико життя мого! Духа лінивства, недбайливості, властолюб'я і пустомовства віджени від мене (**доземний поклін**).

Духа чистоти, покори, терпеливості й любові даруй мені, слугі Твоєму (**доземний поклін**).

Так, Господи Царю! Дай мені бачити гріхи мої, і не осуджувати брата мого, бо Ти благословенний навіки. Амінь (**доземний поклін**).

**Після цього люди підходять і цілують хрест у руках
священика, а потім перепрошують один одного.**

Про Великий Піст

Сам Господь Ісус, як відомо з Євангелія (Мт 4,1-11; Лк 4,1-13), постився 40 днів, перш ніж розпочати справу проповіді Царства. З цього уривка християни роблять висновок про потребу посту при серйозних справах. Фізичний піст є наслідуванням Христа, Який саме постячи готувався до найвеличнішої події в історії

Спасіння. Піст може стати нагодою дієвого включення в цю спасительну аскезу. Це спроба жертвувати Богові щось від себе, принаймні символічно, з усвідомленням, що насправді ми неспроможні дати Йому щось цінне.

Суть і сенс посту

Насамперед у нашій свідомості слово «піст» пов'язане з утриманням від їжі. Це має як свій сенс, так і витоки у Святому Письмі (в цьому розумінні «постили» навіть тварини Ніневії, аби їхнє ревіння линуло до неба разом із проханнями людей про помилування – Йона 3,78). Однак значення і суть посту набагато ширші й глибші від простого голодування.

Християнство знало періоди різних впливів на свої релігійні практики, в тому числі також вплив на практику посту. Зокрема, певний час піст сприймався як заборона вживати їжу до заходу сонця і вечірніх молитов. Перенесення часу головного споживання їжі на обідню пору відбулося в XV ст.

Крім того, в розумінні посту головною складовою зазвичай є неспоживання м'яса. Таке розуміння пов'язує Новий Завіт зі Старим, певним чином єднаючи «новий закон любові» із Законом Мойсея. Упродовж кількох століть, починаючи з так званого Єрусалимського собору (Діян 15,29), у Церкві панував звичай невживання крові й душенини, як веліли Апостоли (Апостольські Канони, кан.62; Синод у Гангрі – 341 р., кан.2; Синод в Орлеані – 533 р., кан.20; Константинопольський Синод *Quinisexta* – 692 р., кан.67). Згодом цей звичай стали розуміти довільно, і папа Миколай I (858-867 рр.) рішуче висловився у відповіді болгарам (листопад 866 р.), що «можна споживати вслякого роду м'ясо, яке не є шкідливим». Східне ж християнство залишилося суворим у розумінні харчових вимог до посту.

Хоча досвід Церкви включає аскетичні практики різних Орденів, де взагалі не їдять м'яса, то це не означає, що всіх належить схилити до вегетаріанства. Подеколи погорда м'ясними харчами обумовлена метафізичними тезами маніхейського звучання, тобто що сотворений світ є злом, або ж пов'язана з віруваннями в реінкарнацію. Тому таку практику християнам слід відхилити.

Період Великого Посту був і надалі залишається періодом спільних реколекцій для цілої християнської родини, яка готується до єдиного душевного переживання великої радості Пасхи.

Отже, він є чимось більшим, ніж тільки часом вимушеного, нерідко недотримуваного, посту в їжі. Ще наприкінці IV ст. св.Йоан Золотоустий писав, що Великий піст дає віруючим нагоду для глибшого й інтенсивнішого релігійного життя.

Господь Ісус сказав: **ніщо, що входить до уст, не оскверняє людину, а лише те, що виходить з її серця** (Мт 15,11). Отож суть кожної пісної практики – очищення серця, а не «вправи» для тіла. А якщо підійти до справи з іншого боку, то можна сказати: будь-який піст буде постом лише тоді, коли він виходить із серця і його очищує. З цієї думки випливають два способи розуміння практики посту.

*"Піст це не новітній винахід,
але скарб по батьках,
Усе, що давнє, гідне похвали.
Пошануй же стародавність посту!
Він такий давній, як саме людство"
(Святий Василій Великий. Про піст)*

Перший говорить нам, що піст як утримання від їжі, цілком звична для християнства практика, його можна (а в деяких ситуаціях і потрібно) практикувати саме так. Ось тільки до обмеження себе в їжі необхідно додавати внутрішню працю над собою, молитву, очищення Словом Божим, аби таким чином виконати веління Церкви і заповідане Богом. Як каже Святе Письмо, самого формального дотримання приписів Бог не приймає як виконання сказаного Ним:

«Вони день у день Мене шукають, хочуть Мої дороги знати, наче народ, що чинить справедливість, не відкидає закону Бога свого. (...) Та ж ви в день посту виконуєте ваші справи, гнобите всіх робітників ваших. (...) Хіба такий піст Мені до вподоби, день, коли хтось умертвлює себе? – схилити голову, немов тростина, вереття і попіл під себе підстелювати, – чи це назвеш ти постом і днем, Господеві вгодним? Ось піст, який Я люблю: кайдани несправедливості розбити, пута кормиги розв'язати, пригноблених на волю відпустити, кожне ярмо зламати з голодним своїм хлібом поділитись, увести до хати бідних, побачивши брата твого не ховатись. Тоді світло твоє засяє як зірниця, загоїться негайно твоя рана» (Іс 58,2-8; загалом Іс 58).

Піст християнина має бути пов'язаний з Ісусом і Його стражданням. Не можна зосереджуватися єдино лише на їжі. Бо вийде, що уникаєш усього доброго й смачного, але при цьому не зовсім постиш! Якщо усвідомлюємо, що Бог насправді прагне нашого серця, і що Він задля цього прийшов на землю і помер на хресті – «аби всіх привести» до Істини, – якщо прагнутимемо відповісти любов'ю на Його любов (а це є головною мотивацією зречень), то лише тоді розпочнеться наш піст.

Саме про це йшлося Ісусові, коли Він казав учням: якщо ваша праведність не буде більша від праведності книжників і фарисеїв, – не увійдете до Царства Божого (Мт 5,20). Фарисеї ретельно дотримувалися приписів Закону і через це вважали себе досконалішими за інших. Зовні, справді, могло видаватися, що неможливо бути «праведнішим» за них – якщо дивитися на праведність як на виконання суми правил. Але Богові йдеться про людські серця, а не про те, що «до уст входить, іде до нутра й виходить геть» (Мт. 15,17).

Другий підхід до посту скеровує нашу увагу не на обмеження себе в їжі, а на відмові в тому, що нас відволікає від Бога, що є «необов'язковою радістю». Постом може бути обмеження годин сну або розваг – наприклад, сидіння перед телевізором або пошуків в Інтернеті. Постом може бути мовчання (воно, за словами о.Войцеха Дроздовича з Варшави, є одним із найтяжчих постів, складнішим є хіба що дати ближньому гроші). Постом можуть бути не тільки різноманітні зречення (від читання необов'язкових книжок, слухання розважальної музики, спілкування з балакучими людьми, відмова собі в купівлі привабливої, але не надто потрібної речі тощо). Цілком у душі посту можна приймати «позитивні» постанови: наприклад, вставати раніше, аби мати більше часу на ранкову молитву, піти на Святу Літургію в будній день, прийти на хресну дорогу по п'ятницях, а не тільки на Службу Божу в неділю, допомогти комусь у якійсь життєвій справі, або встановити собі чіткіший графік дня, без відволікань. Все це може бути постом, оскільки є жертвою нашої волі, а крім того, пов'язане з певними зреченнями: примусити себе щось зробити, до когось піти або пожертвувати годинку сну.

Християнський піст має насамперед духовний вимір. Справжній піст – це завжди обмеження свого «єго», практикування покори, стримання амбіцій. Піст є прагненням бути ближче до Бога, більше на Нього відкритися, а також більше відкритися на людину, щоб любити ділом, а не «словом і язиком» (1Ів.3,18). Правильний підхід до

Коли ж ви постите, не будьте сумні, як лицеміри: бо вони виснажують своє обличчя, щоб було видно людям, мовляв, вони постять. Істинно кажувам: Вони вже мають свою нагороду.
(Мт. 6:16.)

такого посту – це прагнення панувати над собою, щоб стати більш відкритим на волю Божу. Вміння відмовляти собі в усьому з огляду на Бога робить так, що Бог справді посідає чільне місце в житті людини, яка таким чином може стати справжнім знаряддям у Його руці.

Розпорядок богослужінь

Неділя 10:00 Служба Божа. **Пн.-Пт.** 09:00 Служба Божа

Кожної п'ятниці о 19:45 - Біблійні читання для молоді

Кожної суботи о 10:00 - недільна школа для дітей

Кожної останньої неділі місяця недільна школа розпочинається в

неділю о 10:00 Святою Літургією. Запрошуються усі недільні школи Естонії

Видавець: Храм Богородиці Троєручиці, УГКЦ. Відповідальний: о. Олег Поп'юк. Часопис видається на правах внутрішнього розповсюдження. Редакція не несе відповідальності за точність фактів, власних імен, цифр та інших даних.
 Адреса: Laboratooriumi 22, Tallinn 10133 Тел: +372 583 52 562;
 e-mail: oleg.popiuk@gmail.com; www.ugcc.ee